

Същност на пазара

Пазарът се формира в хода и в резултат на развитието на стоковото производство. Пазарът е система от икономически отношения между хората, предприятията, държавите, изграждащи се, преди всичко, на принципите на покупко-продажбата.

Пазарът, представлявайки съвкупност от стоково-парични отношения, възникващи в резултат на покупко-продажбата на стоки и услуги, изгражда и регулира взаимодействието между трите главни икономически субекта – *държавата, фирмите и домашните стопанства*.

Държавата като субект на пазарното стопанство действа чрез системата от държавни учреждения и бюджетни организации. Чрез правителството тя осъществява покупката на широк спектър от стоки. На пазара на труда държавата купува работна сила, необходима за държавните учреждения и бюджетните организации. На пазарите на средства за производство и предмети за потребление купува от производителите стоки за обществено и държавно ползване. В качеството си на продавач държавата предлага основно услуги, но е в състояние да продава земя, природни ресурси и други стоки, намиращи се в държавна собственост. Обикновено обемът на държавните продажби е много по-малък от държавните покупки, тъй като основната част от паричните постъпления за държавата не са от продажбите на пазара, а от данъчните постъпления.

Фирмите съществуват, мотивирани от възможността да реализират печалба и са основни доставчици на пазара на разнообразни стоки и услуги. В редица случаи те могат да продават принадлежащите им имуществени ценности и материални запаси. В същото време те са и купувачи на стоки и услуги от други пазарни субекти, на първо място работна сила от домашните стопанства, природни ресурси, пари във вид на кредити, чуждестранна валута, ценни книжа.

Домашните стопанства продават на пазара своя труд и принадлежащите им стоки във вид на земя, имущество, отделни видове стоки и услуги с потребителско предназначение. Предмет на покупки от тяхна страна са потребителските стоки и услуги, финансови активи и недвижима собственост.

По този начин, пазарът се оказва пресечна точка на множество пътища, по които в една посока се движат стоки и услуги от продавача към купувача, а в другата посока – парични потоци във вид на заплащане на закупените стоки.

В икономическите системи на различните страни пазарът се проявява специфично. Причините за това са в различията в пазарните отношения, методите за тяхното регулиране и националните традиции.